

vodem k nabytí vlastnictví, ani, zda jest ve sporném případě dostatečné odevzdání k nabytí držby věci převedených k zajištění, ježto k rozhodnutí sporu stačí rozřešení otázky, zda zajišťovací převod poskytuje právo na vyloučení věci z exekuce. Tuto otázku sluší zodpovědětí záporně. Jde jediné o otázku formálního práva, neboť jejím obsahem jest úvaha o způsobu, jakým věřitel, opírající svůj nárok o zajišťovací převod, jest oprávněn tento svůj nárok ochrániti v exekučním řízení, povoláním jinému věřiteli proti témuž dlužníku. Rozborem právních předpisů §§ 37 a 258 ex. ř. dospívá se k těmto závěrům: Odpor dle §u 37 ex. ř. opírá se o práva, činící výkon exekuce nepřípustným. Tato žaloba směřuje k tomu, aby předmět do exekuce vzatý byl odňat exekučnímu řízení, a, když je žalobě vyhověno, jest exekuci zrušiti z moci úřední. Proti tomu § 258 ex. ř. vyřizuje střetnutí se exekučního práva zástavního se zástavním právem jinak nabytým, po případě i zadržovacím právem, neboť žalobou dle tohoto předpisu lze uplatniti zástavní právo nebo přednostní právo ku předmětům v oné době exekučně zabaveným, nebyly-li v držbě oprávněného. Žaloba nečelí k odnětí předmětu z exekučního řízení, nýbrž k ochranění práva na přednostní úkoj z výtěžku. Ani v tom ani v onom případě neuvádí exekuční řád oněch práv, která by činila nepřípustným výkon exekuce a která dávají nárok na přednostní úkoj. Tato otázka jest otázkou práva hmotného. Vychází-li se však z §u 10 čís. 3 konk. řádu, sluší zdůrazniti, že formě, ve které se zajišťovací převod v životě hospodářském jeví, odívaje se v roucho práva vlastnického, nesmí býti přikládán význam rozhodující. Třeba míti na mysli, že strany nechtěly, by osoba oprávněná nabyta práva vlastnického ve smyslu občanského zákona, nýbrž že zamýšlely, by oprávněný dosáhl jen zajištění. Staví-li citovaný předpis konkursního řádu osobní věřitele, nabyvší k zajištění svých nároků věci úpadcovy, na roveň oddělným jeho věřitelům, je tím s dostatek objasněn dosah oprávnění, vyplývajícího pro strany, opírající svůj nárok o zajišťovací převod. Jest-li dle toho v úpadkovém řízení, které ve své podstatě jest generální exekucí, osobní věřitel, nabyvší k zajištění svých nároků určité věci úpadcovy, oprávněn dojíti z těchto kusů majetkových odděleně a před ostatními věřiteli uspokojení, nemůže tomu býti jinak v řízení exekučním. Z toho plyne, že věřitel, ze zajišťovacího převodu oprávněný, má v exekučním řízení, nejsa držitelem (detentorem) věci, totéž postavení jako osoba třetí, o níž mluví § 258 ex. ř., jelikož mu, hledíc k §u 10 čís. 3 konk. řádu, přísluší jen nárok na přednostní uspokojení z výtěžku těch věcí a to již před splatností jeho pohledávky, zajišťovacím převodem chráněné. Opírá-li tedy žalobkyně vylučovací žalobu toliko o zajišťovací převod, není v právu.

Čís. 5162.

Bylo-li ve vyrovnacím řízení na Slovensku a Podkarpatské Rusi uzavřeno vyrovnání s výhradou obživnutí původních pohledávek, vztahuje se vykonatelnost na celou přihlášenou pohledávku, kteráž nebyla dlužníkem popřena.

O soudní smír, třebas vykonatelný, nelze opíráti námitku rozsouzené rozepře.

Byla-li ve vyrovnacím řízení dle práva uherského pohledávka zjištěna a vyrovnání soudem schváleno, jest soudnímu uplatňování pohledávky v cestě námitka rozepře rozsouzené.

Námitku nepřislušnosti dlužno vyříditi před námitkou rozepře právoplatně rozsouzené.

(Rozh. ze dne 1. července 1925, R I 547/25.)

Žalobce domáhal se na žalovaném zaplacení celé pohledávky, ježto žalovaný nedodržel lhůt, k nimž se byl zavázal v mimokonkursním vyrovnání u sedrie v Báňské Bystřici. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu. Důvody: Z vyrovnacích spisů sedrie v Báňské Bystřici zjistil soud první stolice, že touto sedrií bylo potvrzeno vyrovnání žalovaného, jímž se zavázal zaplatiti věřitelům, tedy i žalobci, 40% dlužné pohledávky ve 12 měsíčních stejných částkách, od 1. září 1923 počínajíc pod ztrátou lhůt a pod následkem oživení celé původní pohledávky, když dlužník jedné částky v čas nezaplatí. Dle min. nařízení čís. 4.070/1915, platícího dosud na Slovensku, nepozbývá vyrovnání účinnosti tím, že dlužník nesplní závazků z vyrovnání, nýbrž proti dlužníku je přípustna uhražovací exekuce, jinak řečeno potvrzené mimokonkursní soudní vyrovnání zjednává věřiteli exekuční titul, na jehož základě může se přímo domoci uspokojení. Žaloba výslovně uvádí, že v onom vyrovnacím řízení žalovaný uznal zažalovaný dluh, žalovaný tohoto tvrzení ani nepopřel. Dlužno tedy vycházeti se stanoviska, že i v tomto případě byl potvrzeným vyrovnáním žalobkyni zjednán exekuční titul, o němž byla řeč, a jenž, byv soudně potvrzen, má ráz soudního rozhodnutí, jímž byl právní poměr žalobce k žalovanému na dobro a konečně určen. Tvrdí-li tudíž žaloba, že žalovaný platil opožděně, že některé lhůty vůbec nezaplatil a že proto obživlá původní pohledávka, a domáhá-li se odsouzení žalovaného k zaplacení celé původní pohledávky po srážce splátek, zatím vykonaných, směřuje k témuž cíli, jehož bylo dosaženo potvrzením vyrovnání žalovaného, a projednání tohoto sporu znamenalo by vlastně nové jednání o nároku, o němž bylo již právoplatně rozhodnuto. K tomuto stavu věci dlužno hleděti v každém období sporu z moci úřední.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

V rekursu hájí žalující firma především náhled, že podle dosud platného uher. vyr. řádu lze vésti uhražovací exekuci na základě schváleného soudního vyrovnání jen pro vyrovnací kvotu, nikoliv též pro zbytek původní pohledávky, nad kvotu sahající a že ostatně žalovaný ani ve sporu nikde nepřiznal, že ve vyrovnacím řízení pohledávku žalobce uznal, nýbrž že to tvrdila jen žalující strana sama. V tom ohledu nelze však názoru žalující firmy přisvědčiti. Dle §u 62 uh. min. nař.

čís. 4070/1915 o řízení v mimokonkursním nuceném vyrovnání je proti dlužníkovi přípustna uhražovací exekuce na základě vyrovnání, opatřeného právoplatným soudním schválením, a výtahu projednávací zápisnice (tabeln. o výkazu), ze kterého vysvítá, že dlužník přihlášené pohledávky nepopřel. To jest stanoveno též §em 31 zák. čl. LIV:1912, jímž byl pozměněn § 1 ex. zákona (zák. čl. LX:1881). Bylo-li však vyrovnání uzavřeno s výhradou obživenutí původních pohledávek, vztahuje se tato vykonatelnost na celou přihlášenou pohledávku, kteráž nebyla dlužníkem popřena. Vždyť zjištění týká se celé přihlášené pohledávky, ovšem věřitel může vésti exekuci jen na vyrovnací kvotu, protože dlužník ohledně zbytku se sprostňuje (§ 61 uh. vyr. ř.), ale bylo-li vyrovnání uzavřeno a schváleno s výhradou obživenutí, může věřitel na dlužníkovi vymáhati exekucí celou původní již zjištěnou pohledávku, pokud se týče po odčítání zaplacených částek její zbytek. Tak již uznal Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí č. j. Rv I 1060/24 sb. n. s. civ. čís. 4262. Obdobné ustanovení obsahuje i § 61 býv. rak. konk. ř., jenž ovšem pro toto vyrovnací řízení neplatí, že, byla-li v úpadku pohledávka zjištěna a obecným dlužníkem výslovně nepopřena, může pro tuto pohledávku na základě zápisu úpadkového komisaře do seznamu přihlášek vedena býti zrovna tak, jako na základě rozsudku, exekuce na jmění úpadce, jež mu zůstává volným anebo jehož po zrušení úpadku nabyt, z čehož patrno, že se účinky ty vztahují na celou pohledávku, kteráž takovým způsobem byla v úpadku zjištěna a dlužníkem výslovně nepopřena. V tomto sporu bylo zjištěno, že žalovaný uzavřel vyrovnání dle zápisnice sedrie v Bářské Bystřici ze dne 20. června 1923 s výhradou obživenutí původních pohledávek věřitelů, nezaplátí-li v čas jedné částky. Žalovaný ve sporu nikde netvrdil, že ve vyrovnacím řízení popřel pohledávku žalující strany, tato naopak sama tvrdila a žalovaný proti tomu se ani výslovně ani jinak zřetelně neohradil, že žalovaný dluh ve vyrovnacím řízení uznal, a ostatně vidno z tabely vyrovnacího spisu, přiloženého ke sporným spisům, že žalovaný přihlášené pohledávky výslovně nepopřel. Mohl by tedy žalobce ohledně zbytkové původní pohledávky, která obživla dle výhrady ve vyrovnání proto, že dlužník nedodržel podmínek vyrovnání, vésti exekuci k uspokojení na základě soudního vyrovnání právoplatně schváleného. V druhé řadě poukazuje stěžovatel na to, že námitku věci právoplatně rozsouzené lze opíratí dle §u 240 c. ř. s. jen o právoplatný rozsudek nebo rozhodnutí, jemu na roveň postavené, nikoliv o soudní smír nebo soudně potvrzené vyrovnání, třebaže smír nebo vyrovnání tvoří exekuční titul, poněvadž tyto okolnosti mohou pro žalovaného zakládati ve sporu jen hmotnou obranu, o které se rozhoduje rozsudkem, nikoliv námitku procesuální, o které se třeba z moci úřední a v každém období sporu rozhoduje usnesením. Poněvadž žalovaný takové hmotněprávní obrany v řízení u první stolice vůbec nepoužil, neměl prý odvolací soud z moci úřední neb teprve na námitku žalovaného v odvolacím spise zrušiti rozsudek odvolacího soudu a žalobu odmítnouti. V tomto ohledu má stěžovatel jen částečně pravdu. Procesuální námitku, že věc byla již právoplatně rozsouzena (§§ 239, 240, 261 c. ř. s.) nelze opíratí o soudní smír, třebaž vykonatelný jednak proto, že výpočet privilegovaných námitek formál-

ních v předpisech zákona jest výlučným, jednak i z toho důvodu, že jsou různé účinky, podle toho, zda byl spor odklizen smírem, rozsudkem, či jinakým soudním rozhodnutím. Právoplatný výrok soudu může býti ještě dále napadán jen v případech §§ 529, 530 a 531 c. ř. s., soudní smír z důvodů §§ 869—877 obč. zák. a §u 1382—1384 a 1385 až 1388 obč. zák. Při soudním smíru nemá soud vůbec ani příležitosti, aby rozhodl a již doslov zákona nasvědčuje tomu, že procesní námitka dle §u 240 c. ř. s. se zakládá jen na rozsudku neb jiném rozhodnutí soudním. Kdyby v tom byla obrana žalovaného spočívala, že právní věc jeho se žalobkyní byla již soudním, třeba vykonatelným smírem určena, byl by ji musil ve sporu a to v čas již u prvé stolice vznésti a nebyl by odvolací soud mohl sám z úřední povinnosti neb teprve na námitku žalovaného až v odvolacím řízení přihlížeti k té okolnosti, rozsudek zrušiti a žalobu odmítnouti. Ale napadené usnesení vychází z toho, že pohledávka žalující strany byla v soudním řízení vyrovnacím u sedrie v Bářské Bystřici zjištěna a, poněvadž dlužník nedodržel podmínek vyrovnání, nastal případ výhrady, že původní pohledávka celá obživla a že tedy jest pro zbytkovou pohledávku žalující firmy, ať obsahuje jen zbytek nad vyrovnací kvotu, ať také ještě nějaký zbytek kvoty, založen exekuční titul, jako by věc byla právoplatně rozhodnuta, pročez nelze nově žalovati. V tom dlužno právnímu názoru odvolacího soudu plně přisvědčiti. Jest rozdíl mezi obyčejným soudním smírem, třebas vykonatelným a právoplatně schváleným soudním vyrovnáním. Tam soud vůbec nerozhoduje, zde ano. Vyrovnání potřebuje nezbytně ke své platnosti soudního schválení, jež má ráz konstitutivní. Soud zkoumá věcně nejen, komu právo hlasovací má býti přiznáno a komu odepřeno, zda pro vyrovnání jest zákonem předepsaná většina, nýbrž bdí též nad tím, by vyrovnání přišlo k místu řádným způsobem, jak zákon předpisuje, zda totiž nebyly porušeny zákonné předpisy nebo zákazy, a dle výsledku toho zkoumání rozhodne tím způsobem, že vyrovnání buď schválí, nebo zamítne, protože v jistých případech schválení odepřiti musí, v jiných může. Tak jest tomu i dle §§ 52—54 uh. nař. čís. 4070/1915. Tu v pravdě soud rozhoduje. Ovšem ve vyrovnávacím řízení dle práva v místě dovolaného soudu platného se ani přihlášené pohledávky nezjišťují ani neposkytuje soudně schválené vyrovnání exekučního titulu. Ale poněvadž dle uh. min. nař., o němž shora zmínka, se přihlášené pohledávky ve vyrovnacím řízení zjišťují a soudní usnesení, schvalující vyrovnání, stalo-li se právoplatným, propůjčuje na základě výtahu z tabely exekuční nárok, jest tím způsobem pohledávka právoplatně a vykonatelně určena, bylo o ní soudně již právoplatně rozhodnuto a nelze novou žalobu pro ni podati a spor znova a zbytečně vésti. K tomu vedou již také ohledy praktičnosti. Třebaže tedy žalovaný až teprv v odvolacím řízení vznesl tuto námitku, poněvadž jest námitkou procesního práva ve smyslu §u 240 a 261 c. ř. s., musel k ní soud přihlížeti a kdyby jí byl žalovaný vůbec ani neuplatnil, mohl a byl povinen odvolací soud z moci úřední sám zaujati k tomuto stavu věci stanovisko. Proto jest správným postup a rozhodnutí odvolacího soudu, jež bylo potvrditi. Vytknouti by bylo pouze, že odvolací soud měl napřed vysloviti se o námitce nepřislušnosti soudu, kterouž žalovaný v odvolání opětně vznesl,

poněvadž prvá stolice, ač nikoli ve výroku svého rozsudku, přece v důvodech rozhodnutí tuto námitku zamítla. Teprve tehdy, kdyby byl odvolací soud opětně zaujal k této námitce záporné stanovisko, mohl současně k odvolání žalovaného dále rozhodnouti, jak učinil, jinak by to mohlo vésti k tomu, že takto rozhodl soud snad nepříslušný. Avšak napadeným usnesením bylo jinak vyhověno žalovanému, žalobkyně sama tvrdila příslušnost dovolaného soudu a proto netřeba dále v dovolacím řízení k tomu přihlížeti.

Čís. 5163.

Nemovitosti, podniku věnované a pro podnik zvlášť zařízené, ručí za výdělkovou daň, nechť jest předepsána z kterékoli provozovny a v kterékoli daňové obci.

Výdělkovou daň jest přikázati za dobu jednoho a půl roku, počítajíc zpět ode dne dražby, bez ohledu na dobu splatnosti, jen když nebyla za onu dobu zaplácena a vázla.

(Rozh. ze dne 1. července 1925, R I 561/25.)

K rozvrhu nejvyššího podání dne 2. října 1924 exekučně prodané vedlejší V-ské provozovny firmy, jejíž hlavní závod byl v T., přihlásil erár daň výdělkovou za dobu od 1. ledna 1919 až do 31. prosince 1923 a to jak z hlavního závodu v T., tak z pobočního závodu ve V. Soud prvé stolice přiznal eráru daň z obou závodů za dobu od 1. července 1923 do 31. prosince 1923, za dobu dřívější návrh zamítl k odporu knihovni věřitelky firmy K. Rekursní soud k rekursům eráru a firmy K. napadené usnesení zrušil a přikázal prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu o rozdělení nejvyššího podání v tomto rozsahu po slyšení stran pojednal a se usnesl. Důvody: Ohledně rekursu eráru stačí poukázati na judikát čís. 155 (plenární usnesení ze dne 7. dubna 1903, čís. 67 sb. čís. 2310), z něhož vysvítá, že nedoplatek daňový nebylo přikázati ode dne 1. července 1923, nýbrž správně ode dne 2. dubna 1923. Ale také rekurs firmy K. jest opodstatněn. Rekursní soud sdílí náhled stěžovatelky, že lze pouze k oněm nedoplatkům na dani výdělkové při přikázání z nejvyššího podání přihlížeti, kteréž se vztahují na provozovnu ve V. To odvozuje rekursní soud z ustanovení §u 76 zákona o osobní dani i v souvislosti jeho s ustanovením §u 38 tohoto zákona. Ostatně to tkví i ve věcném ručení nemovitosti za tuto daň. Právem poukazuje stěžovatelka i na následky opačného názoru, jímž by nemovitostní úvěr stal se úplně pochybným. Jelikož však z přihlášek berního úřadu s úplnou jasností nevyplývá, který nedoplatek na výdělkové dani týká se provozovny ve V. samotné, a zdalej zejména i z nedoplatku 111.075 Kč 34 h, jejíž hlavní závod přihlásil pro rok 1923, nějaká částka týká se provozovny ve V. a v které výši, — zástupce stěžovatelky uplatňoval při roku rozvrhovacím, že 20% z toho týká se této provozovny — nezbyvalo rekursnímu soudu než rozhodnouti, jak se stalo.